27/04/2025

Το Αποστολικό Ανάγνωσμα της Κυριακής του Αντίπασχα (Του Θωμά)

/ Ορθόδοξες Προβολές

Κυριακή του Αντίπασχα (Του Θωμά), Αποστολικό Ανάγνωσμα: Πράξεις των Αποστόλων ε’ 12-20 (27-04-2025)

- Φωτογραφία Ραφαήλ Γεωργιάδης

Πρωτότυπο Κείμενο

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, διὰ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶντος· τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς, ἀλλ᾽ ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός· μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ Κυρίῳ πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ὥστε κατὰ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τιθέναι ἐπὶ κλινῶν καὶ κραβάττων, ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἡ σκιὰ ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν. Συνήρχετο δὲ

καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων εἰς Ἰερουσαλὴμ φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες. Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ἐπλήσθησαν ζήλου καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ. Ἄγγελος δὲ Κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἐξαγαγών τε αὐτοὺς εἶπε· πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης.

Νεοελληνική Απόδοση

Εκείνες τις μέρες, μέσω των αποστόλων γίνονταν πολλά εκπληκτικά θαύματα στο λαό. Οι πιστοί συνήθιζαν να συγκεντρώνονται όλοι μαζί στη Στοά του Σολομώντα. Από τους άλλους που ήταν στο ναό κανείς δεν τολμούσε να προσκολληθεί σ’ αυτούς, όμως ο λαός τούς είχε σε μεγάλη υπόληψη. Όλο και περισσότερα πλήθη από άντρες και γυναίκες πίστευαν στον Κύριο και γίνονταν μέλη της εκκλησίας. Ακόμη και στις πλατείες έφερναν τους ασθενείς και τους ξάπλωναν σε κρεβάτια και σε φορεία, για να πέσει πάνω σε κάποιον απ’ αυτούς έστω και η σκιά του Πέτρου όταν αυτός ερχόταν. Κι από τις πόλεις που ήταν γύρω στην Ιερουσαλήμ συνέρρεε το πλήθος, φέρνοντας αρρώστους κι άλλους που τους βασάνιζαν πνεύματα πονηρά· κι όλοι αυτοί γιατρεύονταν. Τότε ο αρχιερέας και όλοι όσοι ήταν μαζί του, δηλαδή αυτοί που ανήκαν στο κόμμα των Σαδδουκαίων, γεμάτοι φθόνο έπιασαν τους αποστόλους και τους έβαλαν στη φυλακή. Αλλά, τη νύχτα, ένας άγγελος Κυρίου άνοιξε τις πόρτες της φυλακής, τους έβγαλε έξω και τους είπε. «Πηγαίνετε στο ναό και κηρύξτε στο λαό το μήνυμα γι’ αυτή την καινούρια ζωή».

Σχολιασμός

Η πρώτη Κυριακή μετά την Ανάσταση του Κυρίου, που ονομάζεται και Αντίπασχα, είναι αφιερωμένη στο μαθητή του Χριστού Θωμά. Αυτός που με την απιστία του γίνεται το «μέσον», προκειμένου να καταστεί βέβαιο το γεγονός της νίκης κατά του θανάτου. «Απιστία πίστιν βεβαίαν εγέννησε», κατά τον υμνογράφο. Κι’ αυτό γιατί η απιστία του «προκαλεί» το Κύριο να του φανερώσει πιο έντονα τα σημάδια της παρουσίας Του και να τον οδηγήσει στη σωτήρια ομολογία: « ο Κύριος και ο Θεός μου».

Το ιεραποστολικό έργο των Αποστόλων μετά την Πεντηκοστή

Στα εγκαίνια της ανακύκλησης του Πάσχα που γίνεται στην Εκκλησία μας και αρχίζει από την Κυριακή του Θωμά, το αποστολικό ανάγνωσμα που διαβάζεται

είναι παρμένο από τις Πράξεις των Αποστόλων. Ο ευαγγελιστής Λουκάς, μας μεταφέρει στον πρώτο καιρό της δράσης των μαθητών του Κυρίου μετά την Πεντηκοστή. Με το κήρυγμά τους και τα θαύματα που έκαναν, πρόσθεταν συνεχώς και νέα μέλη στην Εκκλησία, τόσο που προκάλεσαν την οργή των θρησκευτικών αρχόντων, που από φθόνο έκλεισαν τους αποστόλους στη φυλακή. Άγγελος Κυρίου όμως τους απελευθέρωσε και τους έδωσε την εντολή: «Πορεύεσθε, και σταθέντες λαλείτε εν τω ιερώ τω λαώ πάντα τα ρήματα της ζωής ταύτης». Πηγαίνετε στο ναό και κηρύξετε στο λαό το μήνυμα γι' αυτή την καινούρια ζωή. Η νέα ζωή που έφερε η Ανάσταση του Κυρίου, είναι ζωή νίκης κατά της αμαρτίας, του θανάτου και του διαβόλου. Οι μαθητές του Χριστού συνιστούν τους μάρτυρες αυτής της ζωής. Κατά την εντολή του Κυρίου: « υμείς δε έστε μάρτυρες τούτων», τους δίνει την οδηγία να συνεχίσουν το ιεραποστολικό έργο. Η Βασιλεία του Θεού άρχισε. Ο Χριστός βρίσκεται αδιάκοπα στον κόσμο. Είναι παρών μέσω του σώματός Του, της Εκκλησίας. Η Εκκλησία είναι ο Χριστός «παρατεινόμενος εις τους αιώνας», κατά τη γνωστή πατερική έκφραση. Η δύναμη που δρα στον κόσμο είναι πρωτίστως η δύναμη του Θεού.

Οι μαθητές του Χριστού και όλοι οι μετέπειτα μαθητές Του με τη δύναμη αυτή, ως «συνεργοί Αυτού», θα συνεχίζουν το έργο της επικράτησης της Βασιλείας Του, κυριαρχίας Του δηλαδή στις καρδιές των ανθρώπων, συνεπώς, αφενός η επέκταση της Βασιλείας αυτής δε θα έχει τέλος μέχρις ότου ο κόσμος όλος «γενήσεται μια ποίμνη» με ένα Ποιμένα το Χριστό, αφετέρου ο χαρακτήρας της επικράτησης της Βασιλείας θα είναι αυτός της αγάπης και της ταπείνωσης. Απόδειξη της δύναμης αυτής είναι η μάταιη προσπάθεια του διαβόλου και των οργάνων του να ανακόψουν τη μαρτυρία των αποστόλων. Ο Άγγελος τους επαναφέρει θαυματουργικά στο έργο τους και με σαφή εντολή τη συνέχισή του. Με τη δύναμη του Θεού οι απόστολοι καλούνται να συνεχίσουν να κηρύττουν «τα ρήματα της ζωής ταύτης». Τα ρήματα αυτά δεν είναι άλλα από τον ίδιο το Χριστό και το Ευαγγέλιό Του. Το Σταυρό και την Ανάστασή Του, τις εντολές και τα θαύματά Του. «Κηρύξατε το ευαγγέλιο πάση τη κτίσει…». Και: «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τα έθνη… πάσα όσα ενετειλάμην υμίν». Τα ρήματα αυτά είναι που διοχετεύουν την αιώνια ζωή και τη χάρη του Τριαδικού Θεού στην ύπαρξη του ανθρώπου ήδη απ' αυτή τη ζωή, δίνοντας του ταυτόχρονα και την παντοδυναμία Του.

Τα θαύματα δια χειρών των Αποστόλων και το κήρυγμα του λόγου του Θεού

Ταυτόχρονα με τη δύναμη του αποστολικού κηρύγματος είναι και τα θαύματα που ο Θεός πραγματοποιούσε μέσω των χεριών των αποστόλων. Δε μπορεί κάποιος να διακρίνει το κήρυγμα από τα θαύματα, με την έννοια ότι τα «σημεία και τέρατα» που επιτελούσαν οι απόστολοι αποτελούσαν τη σφραγίδα της γνησιότητας του

κηρύγματός τους. Τα θαύματα δηλαδή ήταν η συνέχεια του κηρύγματος, ένας άλλος δραστικός τρόπος φανέρωσης της αλήθειας του Χριστού που επέτρεπε Εκείνος χάριν των ανθρώπων. Έτσι η πίστη που απαιτείτο για την αποδοχή του κηρύγματος προεκτεινόταν και βεβαιωνόταν με τα επιτελούμενα από τούς αποστόλους θαύματα. Δεν ζητούσαν θαύμα από τους αποστόλους οι άνθρωποι για να πιστέψουν, αλλά πιστεύοντας στο κήρυγμα των αποστόλων, έβλεπαν το θαύμα να ενισχύει και να γιγαντώνει την ήδη υπάρχουσα πίστη τους. «Διά των χειρών των αποστόλων εγίνετο σημεία και τέρατα εν τω λαώ πολλά...μάλλον δε προσετίθεντο πιστεύοντες τω Κυρίω πλήθη ανδρών τε και γυναικών». Από την άποψη αυτή το ζητούμενο για να ακούσει κανείς τα ρήματα του ευαγγελίου και να πιστέψει, ενισχυόμενος ίσως και με τη χάρη του θαύματος, ήταν και είναι η καλοπροαίρετη διάθεση του ανθρώπου. Χωρίς καλοπροαίρετη διάθεση ούτε το κήρυγμα του λόγου του Θεού ούτε ακόμη και ένα θαύμα μπορούν να συγκινήσουν και να κατανύξουν την καρδιά του ανθρώπου. Η κακή προαίρεση δηλαδή λειτουργεί σαν ένα είδος φράγματος που αποκρούει τη χάρη του Θεού και κάνει τον άνθρωπο να κλείνεται μέσα στο υπερφίαλο εγώ του, με την επιρροή ασφαλώς του Πονηρού. Χαρακτηριστικό είναι αυτό που φαίνεται μέσα στην εντολή που τους δίνει ο Άγγελος « ...λαλείτε εν τω ιερώ τω λαώ». Τους δίνει την εντολή να κηρύξουν, αλλά στο λαό που συγκεντρώνεται στο ιερό, στο ναό, συνεπώς φανερώνει ο λαός αυτός τη διάθεσή του να τους ακούσει και να τους ακολουθήσει. Και δεν είναι δυνατό να γίνει διαφορετικά. Ο ίδιος ο Κύριος είπε να προσφέρεται ο λόγος του Θεού σε κείνους που τον επιθυμούν και τον ζητούν: «Τω αιτούντι σε δίδου». «Μη δότε τα άγια τοις κυσί, μηδέ βάλητε τους μαργαρίτας υμών έμπροσθεν των χοίρων». Ο λόγος του Θεού δηλαδή είναι η δύναμη του Θεού αλλά για τους καλοπροαίρετους ανθρώπους. Ο Θεός δεν αποκαλύφθηκε με τον ερχομό Του ως άνθρωπος σε όλους, αλλά στους μάγους της μακρινής Περσίας και στους απλούς βοσκούς της Ιουδαίας. Κοινός παρανομαστής και των δύο ήταν η καλή τους διάθεση και η αναζήτηση της αλήθειας. Πρόκειται για το ανθρώπινο που ζητεί ο Θεός από εμάς για να μας φανερωθεί και να μας δοθεί για τη σωτηρία μας.

Ο δύσπιστος μαθητής Θωμάς όσο παρέμενε μόνος στο σπίτι του μακριά από τη σύναξη των άλλων αποστόλων δε δεχόταν και την «επίσκεψη» του αναστημένου Χριστού. Μόλις ταπεινώθηκε και πήγε με τους άλλους, πήγε δηλαδή θα λέγαμε στην Εκκλησία, εκεί φανερώθηκε και σ' αυτόν ο Κύριος. Θέλουμε να νιώθουμε κι εμείς τη δύναμη της νέας ζωής του Χριστού που ανέτειλε από το τάφο Του, να λειτουργούμε ως μέλη Του με την παντοδυναμία Εκείνου, το θαύμα να συνυπάρχει με τη καθημερινότητά μας; Να ζούμε εν Εκκλησία. Αν και η δική μας καλή διάθεση κατατεθεί στον Κύριο, τότε ο λόγος Του θα μας τρέφει, οι αρρώστιες και οι πόνοι μας θα βρουν τη λύση τους – όχι πάντοτε ως απαλλαγή αλλά ως υπομονή της αντοχής μας – το δε σπουδαιότερο: η ψυχή μας θα αισθάνεται τα σημάδια της

θεραπείας της. Ο Κύριος που ενεργούσε στα πρώτα χρόνια διά των χειρών των αποστόλων, ο ίδιος ενεργεί διά των μυστηρίων και όλων των αγίων Του σε κάθε εποχή.